

Jonas

Si Jonas, gisa yan propeta sa Israel (2 Ari 14:25). Nabyay ya sabitun si Jeroboam ya ari sa Israel. Ya mani Asirian ya manugêl sa tatanglêwan buy sa puputakan mamut un Israel sabay ya mani kapatin mani Israelita. Ya Nineve sabay ya pinakatandan na balayan sa Asiria. In-utus Namalyari si Jonas ya maku sa Nineve buy sabin sa mani tawuy madani yan malasak ya balayan gawan sa kadawakan la. Paraman baydu, gawan ya mani tawu sa Asiria kapatin mani Israel, asê sinunul Jonas ya pan-iutus Namalyari kana. A na labay biyan panawun ya mani taga Nineve amên malêngêy mensayin ati buy magsisi. Nu daygên lay abiin, kalunusan silan Namalyari buy miligtas sila.

Kabay sinubukan Jonas ya tumakas ubat sa lukup Namalyari buy nagsakay ya sa gisay barku papakun sa Tarsis, ya madayu sa Nineve. Nuwa dinyag Namalyarin gisay malakas ya bagyuy inlumâtêng sa dagat. Buy sên natandan mani utusan sa barkuy si Jonas ya magkasalanan, insamwag laya sa dagat. Paraman baydu, inligtas Namalyari ya biyay Jonas sa kapamilatan pamibuun kanan maragul la kênan lanêm buy pamakayari, indêl-ay ya sa namalay luta.

Pamakayari abiin, nanunul si Jonas sa Namalyari buy naku ya sa Nineve buy insabi nay mensayin Namalyari sa mani tawu baydu. Sa kapêtêgan, nagsisi sila buy inligtas silan Namalyari buy a sila inlipul. Kabay ya librun Jonas ya mamipakit lunus Namalyari sa kaganawan tawu, buy alwan kay para sa mani Israelita.

1

Ya pantumakas Jonas sa Panginuun

¹ Gisay allu, nagsabi ya Panginuun kan Jonas ya anak Amitai. ² Sinabin Panginuun kana, “Jonas, maku ka sa pikatandan ya balayan Nineve. Patandan muy mani tawuy manugêl bayduy tunggên silayna sa panyag lan nadawak. Ta nidaus sa kangkuy panyag lan kadawakan.”

³ Nuwa asê sinunul Jonas ya Panginuun nun a namita yan papakun sa Tarsis, gisay lugal la madayu. Naku yapun sa Jopa buy sên nakitan nay gisay barkuy papakun sa Tarsis, namasaye ya buy nagsakay. Dinyag nay abiin, gawan indap na matakasan nay Panginuun.

⁴ Nuwa sên idi silayna sa dagat, inlakas Panginuun ya kayup angin buy napakadyag yan sadyay lakas bagyu. Indap mani utusan sa barku, malasak bagyuy barku la. ⁵ Nalimu silan kaganawan, kabay nanalangin ya balang gisa kalla sa diyusdiyusan la. Inyawad la sa mani diyusdiyusan lay sawpan sila. Insamwag la sa dagat ya mani kalga amên lumup-aw wa barku. Nuwa si Jonas, man-êlêk kinan

bêlêw sa aypan baagin barku.

⁶ Sên nakitan kapitan sa barku si Jonas, pinêw naya buy sinabi kana, “Uysiyen mamabêlêw kaya ta? Mimata ka buy manalangin ka sa diyus mu! Yawadên mu kanay sawpan na kitamu. Dat lêng-ên nay panalangin mu amên a kitamu mati.”

⁷ Pamakayari, ya mani utusan sa barku, nisasabi sila, “Dilag baydi kantamu ya sangkan abiti ya kagulwan. Kabay mibagutan kitamu amên matandan tamu nu sisabêt ta sangkan abiti ya mangapalyari.” Kabay nibabagutan sila buy si Jonas ya nabagut la. ⁸ Kabay pinatang mani utusan sa barku si Jonas, “Sabin mu kanyan nu sisabêt ta sangkan abiti ya mangapalyari? Sabêt ta ubra mu? Buy saantuy pinangubatan mu? Saantuy bansay tutugêlan mu? Buy silan sabêt ta mani tawu mu?”

⁹ Nakitbay si Jonas, “Hebreo waku buy pan-ulimênên kuy Panginuun ya Namalyarin langit ya nanyag dagat buy luta.”

¹⁰ Tanday nan mani utusan sa barku pantakasan Jonas ya Panginuun gawan sinabi nayna kallay abiin. Kabay sadyay limu la buy pinatang laya, “Sabêt ta ati ya dinyag mu?”

¹¹ Luyang inlumakas ya angin buy luyang dinumagul la alun. Kabay pinatang mani utusan si Jonas, “Sabêt ta sêpat yan daygên kamu amên magpatêtbêk ka dagat?”

¹² Sinabin Jonas kalla, “Isapat yuku buy isamwag sa dagat amên magpatêtbêk ka dagat. Tanda kuy sikuy sangkan kabay inlumatêng kamuyuy sadyay lakas bagyun ati.”

¹³ Nuwa sinubukan mani utusan ya manyagwan papakun sa agid dagat. Nuwa a sila makasagwan gawan luyang inlumakas ya angin buy dinumagul la alun.

¹⁴ Nanalangin ya mani utusan sa Panginuun. Sinabi la, “Panginuun, agana mu paulayan na mati kay gawan sa daygên yan amêsên sa liyakin ati. Awuy Panginuun! Agana mukay parusan nu patin yan ya, agyan a yan pun napaptêgan ya nangasalahan ya. Gawan ya kaganawan malalyarin ati, ayun sa kalabayan mu.”

¹⁵ Insapat mani utusan si Jonas buy insamwag laya sa dagat. Buy tinunggên na sadyay lakas angin buy nagpatêtbêk ya dagat. ¹⁶ Pamakayarin nakit mani utusan ya nalyari, sadyay limu la sa Panginuun. Nag-andug sila sa Panginuun buy nangaku silan maglingkud kana.

¹⁷ Amêsên, namagtan ya Panginuun sadyay dagul kênan lanêm buy imbuun si Jonas. Buy sa lalên tatluy allu buy tatluy yabi idi ya sa bitukan kênan lanêm.

2

Ya panalangin Jonas

¹ Kaban idi sa lalên bitukan kênan lanêm si Jonas, nanalangin ya sa Panginuun Namalyari na. ² Sinabi na,

“Sabitun idi yaku sa kagulwan, nanalangin naku kamuy Panginuun,
buy pinakitbayan muku.

Sên idi yaku sa pilmi ya kamatyan, nanalangin naku kamu amên sawpan muku,
buy inlêngê muku.

³ Impasamwag muku sa dagat,
buy nilêmlêm maku sa pusêl dagat,
in-aliwêk kakun lanêm.

Buy natugpawan nakun mangaragul la alun ya impagtan mu.

⁴ Sinabi ku, ‘Impatas muku sa lukup mu.

Nuwa man-umasa ku êt ya makitan kun manguman ya banal la templu mu.’

⁵ Nilêmês saku sa miyalêy lanêm ya ikamati kina,
buy nipungus sa ulu kuy mani lamun sa dagat.

⁶ Nipapakadaus saku sa puun bung-uy ya idi sa namtêg aypan dagat.
Para kun nakakulung baydu makanuman.

Nuwa sikay Panginuun ya Namalyari ku.

Insalwang muku ubat baydu sa lalê.

⁷ Sên mati yakina,
naganaka katay Panginuun.

Nanalangin naku kamu.

Buy inlêngê muku, baydu sa banal la Templu mu.

⁸ Ya mani tawuy maniwala sa ayin kapukatan na mani diyusdiyusan,
alwan tapat kamu. Agyan impakit mina kallay kangêdan mu, tinalibatukan
laka pun êt.

⁹ Nuwa siku, mag-andug gaku kamu.

Buy magkanta kun pagpasalamat.

Ya impangaku ku kamu tupadên ku.

Awuy, Panginuun kay sika ya mamiligtas.”

¹⁰ Pamakayarin nanalangin Jonas, in-utus Panginuun ya kênan lanêm ya idêl-ay si
Jonas sa agid dagat.

3

Ya pamakun Jonas sa Nineve

¹ Nagsabin manguman ya Panginuun kan Jonas. ² Sinabi na, “Maku ka sa
pikatandan na balayan Nineve buy iaral mu sa mani tawuy manugêl baydu ya
mensayi ya pan-ipasabi ku kamu.”

³ Buy sinunul yabay Jonas ya Panginuun ta naku ya sa Nineve. Ya Nineve,
maragul yan balayan ta tatluy allu nu bitan na abiin. ⁴ Sinumun si Jonas sa Nineve.
Pamakayarin patingapun na pamita, pinatandan nay mani tawu baydu,
“Pamakayarin apattapuy allu, malasak ya Nineve!” ⁵ Buy pinaniwalan mani tawuy

manugêl baydu ya mensayin Namalyari ya impasabi na kan Jonas. Kabay ya kaganawan tawuy nipagtungkulan buy ayin tungkulan, nagdisisyun silan mag-ayunu buy magyaming panêmtêm amên ipakit ta nagsisi sila sa mani kasalanan la.

⁶ Nalêngê êt ari sa Nineve ya mensayin Jonas. Kabay nagtas ya sa turonu na buy intas nay balabal na bilang ari. Nagyaming yan panêmtêm buy niknu ya sa abu.

⁷ Buy namagtan yan mensayi sa kaganawan tawuy manugêl sa Nineve. Sinabi na, “Ati ya utus ya ubat sa ari buy sa mani pinunu na. Ayin sisabêt man na mangan buy minêm, agyan na mani baka, tupa o kambing yu. ⁸ Kaylangan magyaming ya kaganawan un panêmtêm. Agyan na mani ayup yu, kaylangan takpan yun sakuy lawini la. Buy kaylangan manalangin ya kaganawan sa Namalyari un buun bêkê. Talibatukan yuy panyag nadawak buy agana kaw mamasakit kaatag tawu. ⁹ Dat mibayuy isip Namalyari buy a yina manubag kantamu, nun a lunusan na kitamu amên a kitamina mati.”

¹⁰ Nakit Namalyari ya dinyag mani tawu sa Nineve nu parasaantu lan tinalibatukan ya panyag lan nadawak. Kabay nibayuy isip na buy a nayna inlasak ya balayan la kaparisun impasabi na sabitun nuna.

4

Ya tubag Jonas sa Panginuun

¹ Nuwa inisip Jonas ya asê mangêd da dinyag Namalyari. Kabay sadyay tubag na. ² Nanalangin ya sa Panginuun, sinabi na, “Panginuun, kaban idi yaku sa lugal yan, inisip kuy patawarên muy mani tawu sa Nineve nu magsisi sila. Kabay a kata sinunul buy napapakun naku sa Tarshish, ta tanda kuy mapallunus ka buy mangêd da nakêm. A ka tambêng manubag buy kakaidwan muy mani tawu. Nakal-an mibayuy isip mu amên asê mipakadawak ya sisabêt man. ³ Panginuun, mangêd pun na kêwên mu kina, kaysa nabyay yaku amêsên.”

⁴ Nuwa sinabin Panginuun, “Ayin kan karapatan manubag.”

⁵ Namita si Jonas sa Nineve buy naku ya sa agid balayan ya maputakan mamut. Nanyag yan pagpagêmwan buy niknu ya baydu. Pan-êtpanan na nu sabêt ta malyari sa balayan. ⁶ Nuwa maumutan pun êt si Jonas. Kabay impatubun Panginuun ya gisay tanaman para kana. Pinaragul Namalyari ya tanaman buy pinalabung nga bulung amên masalilungan si Jonas buy a yina maputakan sadyay mamut. Kabay natulatula si Jonas gawan sa tanaman na abiin. ⁷ Nuwa sa kasunul la allu, sa galingaldaw sên miputak kay mamut, namagtan êwêl ya Namalyari sa tanaman buy kinnan êwêl ya bulung buy nawangêy. ⁸ Sên miputak kay mamut, pinatyêp Namalyari ya naumut ta angin ubat sa puputakan mamut. Sên naputakan mamut si Jonas, nalipat ta mata na buy paran mabungsul lina. Kabay kalabay yinan mati. Sinabi na, “Mangêd pun ya mati yakina kaysa nabyay yaku amêsên.”

⁹ Nuwa sinabin Namalyari kan Jonas, “A ka sêpat manubag gawan sa nalyari sa tanaman.”

Nakitbay si Jonas, “Sêpat takun manubag gawan sa nalyari sa tanaman! Mangêd pun ya mati yakina.”

¹⁰ Nuwa sinabin Panginuun, “Nalunus ka sa tanaman na abiin, pakan alwan sikay nanaysay buy namaragul. Sa lalên gisay yabi, tinumubu ya buy kinawasakan, nati.

¹¹ Siku pun nayi, alwa nayin sêpat takun malunus sa mani tawuy manugêl sa pikatandan na balayan Nineve ya dilag dinalan buy luwampuy libuy tawu ya a la tanday tungkul sa mangêd buy nadawak?^a Buy idi êt baysên na malakêy ayup.”

---

^a**4:11** Sa literal, “dilag maigit dinalan buy luwampuy libuy katawu ya a la tanda nu sabêt sa gamêt lay wanan o udi.”